

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного
бізнесу

Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
роботи

к.х.н., доц. Антон ПАВЛЕЙМОНОВ

2020 р.

Робоча програма навчальної дисципліни
ДИПЛОМАТИЧНА ТА КОНСУЛЬСЬКА СЛУЖБА
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

(шифр і назва)

спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та

регіональні студії»

(шифр і назва)

освітня програма «Міжнародні відносини та регіональні студії»

(шифр і назва)

вид дисципліни обов'язкова

(обов'язкова/ за вибором)

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2020/ 2021 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

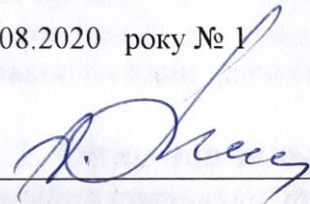
“28” 08.2020 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: доктор історичних наук, професор Михайло СТАНЧЕВ.

Програму схвалено на засіданні кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

Протокол від “ 28 ” 08.2020 року № 1

Завідувач кафедри

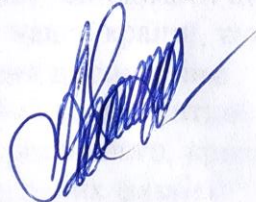
к.і.н., доц. Анатолій ПАРФІНЕНКО.

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

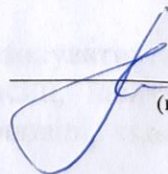
Ганна ПАНАСЕНКО

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від “ 28 ” 08.2020 року № 1 .

Голова науково-методичної комісії

доц. Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА

(підпис)

(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «ДИПЛОМАТИЧНА ТА КОНСУЛЬСЬКА СЛУЖБА» складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» підготовки бакалаврів за спеціальністю «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

Актуальність цього курсу визначається важливими міжнародними процесами у світі на початку ХХІ століття, активною зовнішньополітичною діяльністю України на міжнародній арені. Проведення переговорів, підготовка міжнародних договорів та угод з іноземними державами, дипломатичне листування, участь у міжнародних самітах та конференціях – все це забезпечує сукупність міждержавних відносин та підтримання і забезпечення на належному рівні дипломатичних відносин.

Курс є складовою частиною комплексу спеціальних курсів, які читаються на факультеті: «Історія міжнародних відносин», «Теорія міжнародних відносин», «Дипломатичний протокол та етикет», «Міжнародні організації», «Зовнішня політика України» та «Країнознавство». Крім цього, цей курс є важливим також з точки зору більш глибокого розуміння сутності, структури і ролі дипломатичної та консульської служб в системі зовнішньої політики не тільки України, але й зарубіжних країн. Освоєння дисципліни розраховано на один навчальний семестр.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Курс «Дипломатична та консульська служба» за свою мету має ознайомлення студентів з теоретичними та практичними основами дипломатії та дипломатичної служби, з сукупністю опублікованої літератури та письмових джерел дипломатичної служби та консульської служби, з практикою їх пошуку і використання, що має сприяти більш повному розумінню місця і ролі дипломатичної і консульської служби в системі зовнішньополітичних відомств як нашої країни, так і за кордоном.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК2. Здатність до абстрактного, креативного, критичного мислення, аналізу та синтезу на основі логічних аргументів і перевірених фактів в умовах обмеженого часу та ресурсів.

ЗК3. Здатність систематизувати та синтезувати інформацію з різних джерел, використовуючи інноваційні підходи та технології, програмне забезпечення з урахуванням крос-культурних особливостей суб'єктів МЄВ

ЗК4. Здатність працювати самостійно та в команді, вміти брати на себе ініціативу і відповідальність, мотивувати та керувати роботою інших для досягнення поставлених цілей

ЗК5. Здатність самостійно організувати та здійснювати наукові дослідження проблем міжнародних економічних відносин, ідентифікувати наукові та практичні проблеми, готувати наукові тексти та доповіді, здійснювати публічну апробацію результатів досліджень

- формування наступних фахових компетентностей:

ФК1. Здатність формувати обґрунтовані рішення щодо налагодження міжнародних економічних відносин на всіх рівнях їх реалізації.

ФК3. Здатність визначати й оцінювати прояви економічного глобалізму, виклики та дисбаланси глобального розвитку та їх вплив на міжнародні економічні відносини

ФК5. Здатність застосовувати кумулятивні знання, науковотехнологічні досягнення, інформаційні технології для осягнення сутності феномену нової економіки, виявлення закономірностей та тенденцій новітнього розвитку світового господарства.

ФК6. Знання та розуміння принципів соціальної відповідальності в діяльності суб'єктів МЄВ і їхнього впливу на економічний розвиток країн.

1.3. Кількість кредитів – 3.

1.4. Загальна кількість годин – 90.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Нормативна	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	-й
Семестр	
7-й	-й
Лекції	
32 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
16	год
Лабораторні заняття	
–	–
Самостійна робота	
42	год.
в т.ч. індивідуальні завдання	
Контрольні роботи --- 12 год.	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти наступних результатів:

ПРН2. Демонструвати неординарні підходи у розв'язанні практичних завдань, уміння креативно мислити, проявляти гнучкість у прийнятті рішень на основі логічних аргументів та перевірених фактів в умовах обмеженого часу і ресурсів на засадах використання різних діагностичних методологій провідних міжнародних організацій

ПРН5. Демонструвати дослідницькі навички, ідентифікувати наукові та практичні проблеми, готувати наукові тексти та доповіді, здійснювати публічну апробацію результатів досліджень

ПРН6. Аналізувати нормативно-правові документи, оцінювати аналітичні звіти, грамотно використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали, вести прикладні аналітичні розробки, професійно готувати аналітичні матеріали з метою формування пропозиції налагодження міжнародних економічних відносин на всіх рівнях їх реалізації.

ПРН7. Досліджувати й аналізувати моделі розвитку національних економік та обґрунтовувати заходи досягнення їх стратегічних цілей в умовах трансформації світогосподарських відносин.

ПРН8. Здійснювати пошук і вибір адаптивних моделей вирівнювання дисбалансів та нівелювання загроз глобального розвитку..

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Дипломатія та дипломатичні відносини. Види дипломатії (4 години)

Предмет та структура курсу. Джерела та література. Дипломатія та дипломатичні відносини: системні поняття. Принципи та завдання дипломатії, її особливості та завдання. Форми і методи дипломатії. Міжнародне право як основа дипломатичних та консульських відносин. Офіційні (традиційні) види дипломатії: публічна (або суспільна), превентивна, «човнова», військова (або «дипломатія канонерок»), економічна (або комерційна і енергетична) дипломатія. Парадипломатія як особливий вид дипломатії. Дипломатична стратегія та дипломатична розвідка.

Неофіційні (нетрадиційні) види дипломатії: культурна, релігійна, спортивна, народна та інші види дипломатії. Багатостороння дипломатія й дипломатія ad hoc (спеціальні місії) як особливі види дипломатії.

Тема 2. Історичні типи дипломатії (4 години)

Зародження дипломатії. Від міфології до історії. Перші початки «дипломатичних відносин» у родоплеменному суспільстві. Давньоіндійські закони Ману і характеристика «мудрої людини», як основних рис майбутнього дипломата.

Історичні типи дипломатії. Грецький тип дипломатії. Грецька система дипломатичних відносин. Римська та візантійська епоха в історії дипломатії. Різниця між грецьким та римським типами дипломатії. Римська дипломатична практика. Основні методи візантійської дипломатії. Візантійський дипломатичний церемоніал. Італійська дипломатична система. Еволюція італійського дипломатичного методу. Нові форми й методи дипломатії часів Макіавеллі. «Дипломатія конференцій» у формі особистих зустрічей суверенів.

Французький метод та стиль дипломатії часів герцога де Рішельє та його принцип *raison d'état*. Створення їм міністерства іноземних справ Франції та заснування дипломатичного апарату при Людовіку XIV.. Французький стиль при підготовці дипломатичних документів та домінування французької мови в Європі.

Тема 3. Дипломатична та консульська служба України: поняття, основні напрями і форми роботи. (8 годин)

Дипломатична служба: системні поняття та правові засади. Історичні корені української дипломатії. Становлення Посольської служби Київської Русі. Війське запорізьке як суб'єкт міжнародних відносин XVI – XVIII ст. Створення Генеральної канцелярії у Запорізькій січі.

Дипломатія Української центральної ради та Української Народної Республіки. Створення Генерального секретаріату міжнародних справ. Протокольні-консульські та представницькі функції української радянської дипломатії.

Віденська конвенція про дипломатичні відносини (1961). Основні засади сучасної української дипломатії. Система органів дипломатичної служби: центральні органи загальнополітичного характеру та зарубіжні органи зовнішніх відносин. Функції та завдання дипломатичної служби. Закон України «Про дипломатичну службу» (2018). Структура Міністерства закордонних справ України. Повноваження МЗС та міністра закордонних справ України.

Кадровий склад дипломатичної служби. Дипломатичні ранги та дипломатичні посади. Привілеї і імунітети в дипломатичній службі. Прийняття на дипломатичну службу. Призначення на дипломатичні посади та звільнення з них. Проходження дипломатичної служби та її матеріальне забезпечення. Службова кар'єра, ротація, довгострокове закордонне відрядження. Дипломатичні посади й ранги. Дипломатичні імунітети й

привілеї. Дипломатична освіта. Правовий статус працівників дипломатичної служби. Припинення дипломатичної служби.

Тема 4. Консульська служба: поняття, функції і завдання (2 години)

Поняття консульської служби. Віденська конвенція (1963) про консульські зносини. Зародження консульської служби та її міжнародно-правовий статут. Встановлення і засоби здійснення консульських зносин. Створення консульських установ. Консульські функції. Класи і старшинство голів консульських установ. Консульська екзекватура. Консульська легалізація та засвідчення документів. Консульський округ. Консульський патент. Консульський статут України. Консульські привілеї та імунітети та їх відмінність від дипломатичних. Інститут почесних (нештатних) консулів. Консульські відносини України із зарубіжними країнами. Завершення консульської місії.

Тема 5. Дипломатичне представництво та його міжнародно-правовий статус (2 години)

Тлумачення Віденською конвенцією (1961 р.) терміну "дипломатичне представництво». Функції дипломатичного представництва та його статус. Види дипломатичних представництв: посольство (нунціатура) – як представництво першого вищого класу; місія - як представництво другого класу; постійне представництво при міжнародних організаціях. Основні документи дипломатичного представництва. Посол як дипломатичний представник високого рангу. Структура посольства та його дипломатичний склад. Основні напрями й форми роботи дипломатичного представництва. . Порядок старшинства дипломатичних співробітників. Категорії дипломатичних представників.

Особливості роботи у спеціальних місіях і представництвах міжнародних організацій. Міжнародно-правові основи постійних представництв держав при міжнародних організаціях. Віденська конвенція про представництво держав у їхніх відносинах із міжнародними організаціями універсального характеру від 14 березня 1975 р. Процедура призначення Постійного представника при міжнародній організації, склад дипломатичного персоналу Постійного представництва, визначення старшинства постійних представників та постійних спостерігачів, припинення функції глави представництва або члена дипломатичного персоналу представництва.

Тема 6. Дипломатична мова та дипломатичні документи (4 години)

Роль та місце дипломатичної мови та дипломатичних документів у міжнародних відносинах. Види дипломатичних мов та їх еволюція. Офіційні мови міжнародних організацій та міжнародних організацій. Мови ведення переговорів. Поняття дипломатичного документа. Характеристика основних груп дипломатичних документів. Особиста нота. Вербальна нота. Пам'ятна записка, меморандум та приватний лист напівофіційного характеру та інші. Заключні документи міжурядових переговорів, візитів: комюніке, спільні заяви, декларації (підписані чи не підписані). Дипломатичні документи договірного характеру. Дипломатичні документи інформативного характеру. Етикетні мовні формули в документах дипломатичного листування. Значення документів внутрішньовідомчого характеру в системі МЗС України. Інформаційно-аналітична документація дипломатичних представництв.

Тема 7 Дипломатичний корпус та його характеристика (2 години)

Поняття «дипломатичний корпус» в широкому і вузькому сенсі слова. Функції дипломатичного корпусу. Склад дипломатичного корпусу. Протокольне визначення старшинства дипломатичного корпусу і дипломатів. Військовий аташат – як складова частина дипломатичного корпусу та його особливості. Дуайен, його статут та функції. Генеральна дирекція з обслуговування іноземних представництв.

Міжнародна ввічливість - *comitas gentium*. Повага до державного прапору и державних символів країни перебування. Протокольна реакція на національні свята, пам'ятні дати та визначні події. Історія державних символів і державного прапору України.

Тема 8. Дипломатичні служби іноземних держав (8 годин)

Поняття міжнародної цивільної служби (МЦС), система МЦС та її особливості. Дипломатичні служби Великобританії та Франції. Історичні традиції англійської та французької дипломатичної служби та їх характерні риси. Структура МЗС Франції та Foreign office. Особливості британського та французького дипломатичного стилю.

Дипломатичні служби Німеччини, Італії, Іспанії. Дипломатична служба Ватикану. Становлення дипломатичних служб цих країн, їх структура та національні особливості. Особливості дипломатичної служби малих європейських країн. Нова Європейська дипломатична служба (European External Action Service (EEAS)) та її характеристика.

Дипломатичні служби США, Канади, Австралії та Латинської Америки, їх становлення, характеристика, відмінності від європейських дипломатичних служб. Дипломатичні служби країн Азії і Африки та їх загальна характеристика. Особливості дипломатичних служб цього регіону. Дипломатична служба Російської Федерації. Радянська модель дипломатичної служби.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб.	інд.	с. р.	л		п	лаб.	інд.	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Дипломатія та дипломатичні відносини. Види дипломатії		4	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Історичні типи дипломатії		4	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Дипломатична служба України: поняття, основні напрями і форми роботи		6	4	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Консульська		2				4	-	-	-	-	-	-

служба: поняття, функції і завдання												
Тема 5. Закордонне дипломатичне представництво та його міжнародно-правовий статус		2	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 6. Дипломатична мова та дипломатичні документи		4	4	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 7. Дипломатичний корпус та його характеристика		2				6	-	-	-	-	-	-
Тема 8 Дипломатична служба зарубіжних країн. Дипломатична служба Святого Престолу		6	4			6	-	-	-	-	-	-
Усього годин	90	32	16			42	-	-	-	-	-	-

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 2. Історичні типи дипломатії.	2
2	Тема 3. Дипломатична та консульська служба України: поняття, основні напрями і форми роботи	4
3	Тема 5. Закордонне дипломатичне представництво та його міжнародно-правовий статус	2
4	Тема 6. Дипломатична мова та дипломатичні документи	4
5	Тема 8 Дипломатична служба зарубіжних країн.	4
6	Разом	16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин

1	Самостійне опрацювання джерел та літератури: Венская конвенция о дипломатических отношениях (1961); Венская конвенция о консульских отношениях (1963); Закон України «Про дипломатичну службу» (2018); «Основні напрями зовнішньої політики України» - Постанова Верховної Ради України (2 липня 1993 р.); Указ Президента України «Положення про міністерство закордонних справ України» (3.04. 1999) та інші	30
2	Індивідуальні творчі завдання, контрольні роботи	12
	Разом	42

6. Контрольні роботи – студенти самостійно обирають тему контрольної роботи, яка пов’язана з характеристикою дипломатичних служб зарубіжних країн (Азіатсько-Тихоокеанський регіон та країн Близького Сходу)

7. Методи контролю

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення екзамену. Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40.

Час виконання – до 80 хвилин

Зміст екзаменаційного білета й оцінювання відповідей на екзамені:

Теоретичне питання – 10 балів

Творче питання – 15 балів

Тести – 15 балів (6 тестових завдань x 2,5 бали)

За бажанням студент має можливість обрати тестову форму екзаменаційного білета (білет містить 20 тестових завдань, студент одержує 2 бали за кожну вірну відповідь) У разі використання заборонених джерел на екзамені студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

У разі настання / подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної та заочної форм навчання надається можливість скласти екзамен в тестовій формі (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь) дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Дипломатична та консульська служба»

<https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=1089>

8. Схема нарахування балів:

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання								Екзамен	Сума
Розділ 1		Розділ 2		Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Індивідуальне завдання	Разом			
T1	T2	T3	T4				20	20	40
T5	T6	T7	T8						
T9	T10	T11							

T1, T2 ... – теми розділів.

9. Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка для чотирирівневої шкали оцінювання
90 - 100	відмінно
70 - 89	добре
50 - 69	задовільно
1 - 49	незадовільно

10. Рекомендована література:

а) джерела

(в хронологічному порядку):

1. Статут Організації Об'єднаних Націй. Підписаний 26 червня 1945 р. у Сан-Франциско на заключному засіданні Конференції ООН, набув чинності 24 жовтня 1945 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org/ru/documents/charter/intro.shtml>;

2. Конвенція про привілеї та імунітети ООН від 13. 02. 1946 р. // Право зовнішніх зносин. Збірник документів / Упорядники Ю. В. Алданов, І. М. Забара, В. І. Резніченко. – К : Видавничий дім «Промінь», 2003. – С. 154–159; [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_150;

3. Віденська конвенція про дипломатичні відносини. 18 квітня 1961 р. // Право зовнішніх зносин. Збірник документів. / Упорядники Ю. В. Алданов, І. М. Забара, В. І. Резніченко. – К: Видавничий дім «Промінь», 2003. – С. 82 – 92; [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kimo.univ.kiev.ua/DKS/08.htm>;

4. Віденська конвенція про консульські відносини. 24 квітня 1963 р. // Інформаційно-довідковий бюлетень з консульських питань. – Київ, 1996. Вип. 1. С. 43–68; [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_047;

5. Конвенція про спеціальні місії. 8 грудня 1969 р. // Право зовнішніх зносин. Збірник документів / [Упорядники Ю. В. Алданов, І. М. Забара, В. І. Резніченко]. – К. : Промінь, 2003. – С. 463–475; [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_092.

6. Венская конвенция о представительстве государств в их отношениях с международными организациями универсального характера // Право зовнішніх зносин. Збірник документів. / Упорядники Ю. В. Алданов, І. М. Забара, В. І. Резніченко. – К.: Промінь, 2003. – С. 436 – 460; [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.unido.org/fileadmin/media/documents/pdf/Legal/Basic_Legal_Documents_of_UNIDO/101020/Vienna_Diplomates_of_1975-Ch.pdf.

7. Конституція України // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. – №. – 30. – Ст. 141; [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>;

8. Консульський статут України. 2 квітня 1994 р. // Інформаційно-довідковий бюлетень з консульських питань. – Київ, 1996. Вип. 1. С. 68—86; [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrconsul.org/ukr/statut.html>;

9. Закон України «Про дипломатичну службу» (від 07.06.2018, № 2449-VIII) // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 26, ст.219); Електронний ресурс: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2449-19>;

10. Закон України «Про дипломатичні ранги України» // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 4, ст.30; [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/253-15>.

11. Закон України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010. – № 40, ст. 527; [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2411-17>;

б) збірники документів та довідників

12. Дипломатическая и консульская служба. Сборник документов и материалов. Электронный ресурс//http://sheretov.ucoz.com/load/diplomaticheskaja_i_konsulskaja_sluzhba_sbornik_dokumentov_i_materialov/1-1-0-6

13. Дипломатический словарь: в 3-х томах / под ред. А. А. Громько. – 4-е изд., переработанное и дополненное. – М. : Наука, 1985–1986 .

14. Україна на міжнародній арені : у 2 кн. : збірник документів і матеріалів 1991–1995 рр. – Кн. 1 / В. В. Будяков, Г. Й. Удовенко та ін. – К. : Юрінком Інтер, 1998. – 734 с.

15. Право зовнішніх зносин (Дипломатичне право. Дипломатичне право міжнародних організацій. Право спеціальних місій. Консульське право) : Збірник документів / [Упорядники Ю. В. Алданов, І. М. Забара, В. І. Резніченко]. – К. : Промінь, 2003. – 784 с.

Основна література

Підручники та навчальні посібники:

1. Балабанов К. В., Трофименко М. В. Дипломатична та консульська служба. Підручник для вузів. Донецьк, 2012. 437 с.
2. Гуменюк Б. І., Щерба О. В. Сучасна дипломатична служба : навч. посібник / Б. І. Гуменюк. – К. : Либідь, 2001. – 255 с.
3. Дипломатическая служба : учебное пособие. – М. : РОССПЭН, 2002. – 686 с.
4. Дипломатия иностранных государств : учебное пособие / под ред. Т. В. Зоной. – М. : РОССПЭН, 2004. – 351 с.
5. Зонова Т. В. Дипломатия : Модели, формы, методы : учебник для вузов / Т. В. Зонова. – М. : Аспект Пресс, 2013. – 348 с.
6. Мальський М., Мацяк М. Теорія міжнародних відносин : підручник / М. Мальський. [2-е вид., перероб. і доп]. – К. : Кобза, 2003. – 528 с.
7. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1980-2000 рр.): підручник /Л. Ф. Гайдуков, В. Г. Кремень, Л. В. Губерський та інші. – К. : Либідь, 2001. – 624 с.
8. Міжнародні організації : навчальний посібник / за редакцією Ю. Г. Козака, В. В. Ковалевського. — К. : ЦУЛ, 2003. – 288 с.
9. Панов А. Дипломатична і консульська служба. Підручник. Ужгород: РА «Шарк-аутдор», 2015. – 112 с. Електронна версія підручнику: <http://www.alenpanov.org.ua/filelib/sou/201706161252530653.pdf>
10. Попов В. И. Современная дипломатия. Теория и практика. Дипломатия – наука и искусство / В. И. Попов. – М. : Международные отношения, 2006. – 273 с.
11. Сардачук П. Д., Кулик, О. П. Дипломатичне представництво: організація і форми роботи : навч. посібник / П. Д. Сардачук. – К. : Видавництво Україна, 2001. – 174 с.
12. Сардачук, П. Д., Сагайдак, О. П. Дипломатичне представництво: організація і форми роботи: Навч. посібник / П. Д. Сардачук. – К.: Знання, 2008. – 295 с.
13. Станчев М. Г. Основи дипломатії. Навчально-методичний посібник. Харків, 2015. – 55с. Електронний ресурс: http://karazinbook.univer.kharkov.ua/sites/default/files/stanchev_2_dipl7.pdf

Допоміжна література

1. Табачник Д. В. Історія української дипломатії. Біографічні нариси : навч. посібник / Д. В. Табачник. – К. : Либідь; Х. : Фоліо, 2009. – 888 с.
2. Федчишин С. А. Дипломатичне представництво України за кордоном: сучасні проблеми організації та правового забезпечення / С. А. Федчишин. – Х. : ФІНН, 2011. – 262 с.
3. Чекаленко Л. Д. Зовнішня політика України (від давніх часів до наших днів) : підручник / Л. Д. Чекаленко – [2 вид]. – К. : Кондор, 2011. – 290 с.
- в) додаткова література:
 4. Алексеев И. С. Искусство дипломатии. Не победить, а убедить / И. С. Алексеев. – М. : Дашков и К., 2007 – 283 с.
 5. Буш Дж., Скоукрофт Б. Мир стал другим (A World transformed by George Bush and Brent Scowcroft) / Дж. Буш, Б. Скоукрофт. – М. : Международные отношения, 2004. – 502 с.
 6. Василенко И. А. Искусство международных переговоров в бизнесе и политике: учебное пособие / И. А. Василенко. [Издание 2-е, дополненное]. – М. : Научная книга, 2009. – 302 с.
 7. Всеобщая история дипломатии. – М. : ЕКСМО, 2010. – 671 с.
 8. Герчикова И. Н. Международные экономические организации: регулирование миро-хозяйственных связей и предпринимательской деятельности: учеб. пособие / И. Н. Герчикова. – М. : «Консалтбанкир», 2002 – 624 с.
 9. Зенгер Х. фон. Стратегемы. О китайском искусстве жить и выживать. Том 1 – 2 / Х. Зенгер. — М. : Эксмо, 2004.
 10. Зленко А. М. Дипломатия и политика. Украина в процессе динамичных геополитических перемен / А. М. Зленко. – Х. : Фолио, 2004 – 555 с.
 11. Зорин, В. А. Основы дипломатической службы / В. А. Зорин. – [2-е изд]. – М. : Международные отношения, 1977. – 368 с.
 12. Камбон Ж. Дипломат / пер. с франц.; Никольсон Г. Дипломатия / пер. с англ.; примеч. Л. А. Сифуровой; вступит. ст. О. О. Хохлышевой. — М. : Научная книга, 2006. — 352 с.: ил. — (Классика дипломатии).
 13. Кисинджер Генри. Дипломатия (Henry Kissindgr/ Diplomacy) / Г. Кисинджер. – М. : Научно-издательский центр «Ладомир», 1997. – 848 с.
 14. Ковалев А. Г. Азбука дипломатии / А. Г. Ковалев. – [5-е изд.] – М. : Международные отношения, 1988. – 284 с.
 15. Левин Д. Б. О неприкосновенности дипломатических представителей и их персонала / Д. Б. Левин. – М.: Издательство юридической литературы, 1946. – 109 с.; [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.lawlibrary.ru/izdanie11748.html>.
 16. Левин Д. Б. Международное право, внешняя политика и дипломатия / Д. Б. Левин. – М. : Международные отношения, 1981. – 143 с.
 17. Кальер Ф. О способах ведения переговоров с государями / Ф. Кальер. – М. : Гендальф, 2000. – 206 с.
 18. Мартенс, К. Дипломатия или руководство к познанию внешних государственных сношений для посвящающих себя государственной службе / К. Мартенс. – М. : Тип. Селивановского, 1828. – 214 с. (Класика дипломатии)
 19. Марущак М. Й. Історія дипломатії ХХ століття : курс лекцій / М. Й. Марущак. – Львів : “Бескид Біт”, 2003. – 304 с.
 20. Международное право : учебник / под ред. А. А. Ковалева, С. В. Черниченко. – М. : Омега. – 2006 (см. Глава 19 – Право официального представительства государств во внешних сношениях).
 21. Нариси з історії дипломатії України. О. І. Голенко, І. Є. Камінський М. В.Кірсенко та ін.; під ред. В. А. Смоля. – К.: Видавничий дім «Альтернативи», 2001. – 736 с.
 22. Никольсон Г. Дипломатия [електронна версія книги]. – Режим доступа: [web local.rudn.ru/web-local/prep/rj/index.php?id=22388ap=16778](http://web.local.rudn.ru/web-local/prep/rj/index.php?id=22388ap=16778).

23. Попов В. И. Современная дипломатия: Теория и практика : курс лекций. Ч. 1: Дипломатия — наука и искусство / В. И. Попов. — ДА МИД РФ. — М. : «Научная книга», 2003.
24. Репецкий В. М. Дипломатичне і консульське право : підручник / В. М. Репецкий. — К. : Знання, 2006. — 372 с.
25. Сатоу Э. Руководство по дипломатической практике / Э. Сатоу. — М. : 1947; Электронний ресурс. — Режим доступа: <http://bib.gendocs.ru/docs/3600/index-5579.html>.
26. Современные международные отношения : учебник / под ред. А. В. Торкунова, А. В. Мальгина. — Аспект Пресс, 2012. — 688 с.
27. Фельтхэм Р. Дж. Настольная книга дипломата / Р. Дж. Фельтхэм. — Минск : Новое знание, 2001. — 297 с.
28. Янев Игор. Дипломатия / И. Янев. — Белград. : Институт политических исследований, 2013.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

- Сайт Асоціації держав Південно-Східної Азії (АСЕАН): <http://www.asean.or.id/>
- Сайт Європейського Союзу (ЄС) <http://europa/index.htm/>
- Сайт Центру інформації та документації НАТО в Україні www.nato.int
- Сайт Інформаційного центру Ради Європи в Росії <http://www.coe.ru/>
- Сайт Організації об'єднаних націй (ООН) <http://www.un.org/>
- Сайт Організації Північноатлантичного договору (НАТО) <http://www.nato.int/>
- Сайт Ради Європи <http://www.coe.int/>
- Сайт Міністерства закордонних справ України www.mfa.gov.ua
- Сайт Дипломатичної академії МЗС України www.dipacadem.kiev.ua
- Сайт Інституту міжнародних відносин Київського національного університету ім. Т. Г. Шевченка www.iir.kiev.ua
- Сайт журналу «Зовнішні зносини» www.uaforeignaffairs.com
- Сайт Наукового вісника Дипломатичної академії МЗС України http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nvdau/index.htm
- Сайт журналу «Международные процессы» (журнал теории международных отношений и мировой политики) // <http://www.intertrends.ru/index.htm>
- The Governance World Watch <http://www.unpan.org/>
- World Citizen Web <http://www.worldcitizen.org/>
- Сайт International Studies Association (ISA) <http://www.isanet.org/>
- Ежегодник ОБСЕ. Ежегодник по вопросам организации и сотрудничества в Европе (Институт исследования проблем мира и политики безопасности при университете Гамбурга. Московский государственный институт международных отношений (университет). — М. : Права человека. http://www.core-hamburg.de/documents/yearbook/russian/98_99/contents.pdf
- <http://www.alleurpa.ru>
- [http://pidruchniki.ws/15970122/etika ta estetika/diplomati diplomatichtny korpus](http://pidruchniki.ws/15970122/etika%20ta%20estetika/diplomati%20diplomatichtny%20korpuz)
- [http://pidruchniki.ws/14051003/etika ta estetika/diplomatiya krayin latinskoyi ameriki](http://pidruchniki.ws/14051003/etika%20ta%20estetika/diplomatiya%20krayin%20latinskoyi%20ameriki)
- <http://readbookz.com/book/166/5061.html>
- Міжнародні періодичні видання:*
- Свободная мысль XXI <http://www.postindustrial.net/>
- Foreign Policy <http://www.foreignpolicy.com/>
- Internationale Politik <http://www.germany.org.ru/>
- Pro et Contra <http://www.carnegie.ru/ru/pubs/procontra/>
- The Economist <http://www.economist.com/>
- World Politics http://www.muse.jhu.edu/journals/world_politics/
- Додатково: Див. презентацію (http://www.pcukraine.org/materials/downloads/1381397699_.ppt).

П. 11. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

- дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;
- дистанційно на платформі Moodle (<http://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=1584>) проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;
- аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться 10% практичних та семінарських занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти екзамен в тестовій формі дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Дипломатична та консульська служба» <https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=1089>